

■ Komunitná nadácia Veľký Šariš opäť úspešná

V závere roka 2007 Komunitná nadácia Veľký Šariš opäť získala grant z Fondu sociálneho rozvoja. V rámci výzvy Sektorového operačného programu Ľudské zdroje, v opatrení: Zlepšenie zamestnateľnosti skupín ohrozených sociálnym vylúčením, získala podporu na realizovanie projektu Vybudovanie systému opatrovateľských služieb pre deti vo Veľkom Šariši a Kanaši. Jeho cieľom je rekvalifikovať nezamestnané ženy na profesionálne opatrovatelky detí.

Teší nás, že v konkurencii z viac než 700 žiadateľov o podporu projektov, uspela naša nadácia. Od 29.1.2008 začali konkrétne aktivity projektu a to počítačovým kurzom. Vzdelávanie bude realizované metódami, ktoré budú môcť účastníčky kurzu neskôr sami využívať v práci s deťmi. Naučia sa spôsoby vytvárania rôznych pomôcok zaujímavých pre deti v predškolskom veku a ako hravým spôsobom môžu využívať informačné a komunikačné technológie (IKT) v práci s deťmi. Moderné trendy vo výchove detí smerujú k tomu, aby IKT boli súčasťou výchovy už v predškolských zariadeniach. Obsahom kurzu budú najmä: základy práce s PC, operačný systém MS Windows, práca s textovým editorom MS Word, tabuľkovým editorom MS Excel, jednoduchými grafickými programami, práca so skenerom a digitálnou fotografiou, základná orientácia na internete a pod. Získané znalosti budú môcť rekvalifikantky využiť prípadne aj v inom pracovnom uplatnení.

Následne bude pokračovať kurz nemeckého a anglického jazyka, ktorého cieľom je naučiť účastníčky základnú konverzáciu, ktorá bude terminologicky zameraná na opatrovanie detí a ktorú by mohli využiť aj pri práci v zahraničí.

Foto: Monika Balarová

V letnom období bude nasledovať špeciálny kurz „Opatrovateľka detí“, ktorého cieľom je, aby účastníčky získali komplexnú odbornú spôsobilosť z oblasti psychológie dieťaťa, správnej výživy detí, hygienických návykov, zdravotnej výchovy (detské onemocnenia), hudobnej, výtvarnej a pracovnej výchovy.

Projekt je spolufinancovaný zo Sektorového operačného programu Ľudské zdroje z Európskeho sociálneho fondu.

www.fsr.gov.sk, www.esf.gov.sk

Štefánia Lenzová

zamyslenie

V našom modernom svete jestvuje oveľa väčšie nebezpečenstvo ako hrozba atómových bômb. Je to vnútorné „roztrieštenie“ človeka, jeho psychologické a duševné „rozbitie“. Človek síce nadobúda čoraz väčšiu moc nad hmotným svetom, ale ako sa zdá – zložený rozmanitými vonkajšími požiadavkami – má čoraz menšiu moc nad sebou samým. Ak chce žiť a konať, musí znovu urobiť svoju vlastnú syntézu.

Európsky sociálny fond

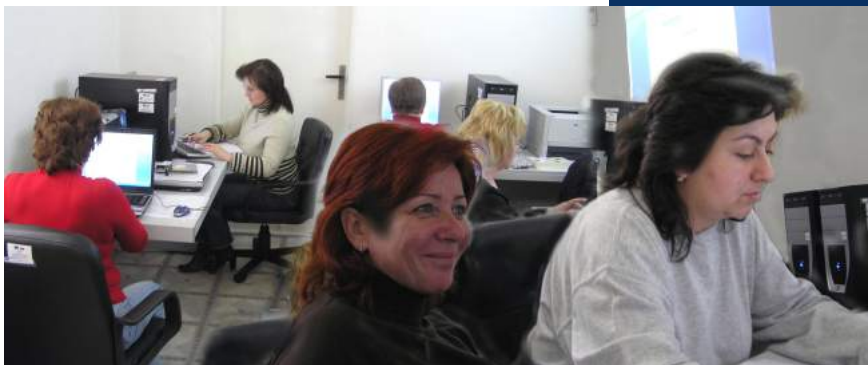

Foto: Štefan Sárossy

■ Mladí filantropi pokračujú - 20 000 korún pre aktivity mladých

Ďalší grant pre nadáciu podporený Nadáciou SPP

Komunitná nadácia Veľký Šariš získala grant na ďalší ročník projektu MLADÍ FILANTROPI 2007/2008.

Aj v tomto roku si môžu šikovní mládežníci, ktorí majú zaujímavé nápady, otestovať svoju schopnosť urobiť niečo zaujímavé a požiadať o finančnú podporu netradičného projektu. Rozdeľovať sa bude 20 000 korún na projekty, ktoré doporučí grantová skupina vytvorená z mladých VEĽKOŠARIŠANOV. Tešíme sa na vaše aktivity a nápady. Koordinátorom projektu bude opäť Martin

Sárossy, ktorého môžete kontaktovať na telefónnom čísle: 0911/663 377.

Záujemcovia o spoluprácu v programe Mladí filantropi sa môžu prihlásiť u koordinátora projektu do 15. 3. 2008.

Ponúkame členstvo v grantovej komisii – navrhuje rozdeľovanie peňazí.

Autori zaujímavých projektov – môžu peniaze získať.

z o b s a h u:

Komunitná nadácia opäť úspešná

Mladí filantropi pokračujú

Nadácia hodnotí

Tvorba fondov

Venujte 2% dane

Tento rok oslávi 10. narodeniny

Komunitná nadácia Veľký Šariš vznikla 30. septembra 1998. Jej vznik bol podporený Nadáciou otvorenej spoločnosti (Open Society Foundation) a Mestom Veľký Šariš.

Poslaním našej komunitnej nadácie je získavanie finančných zdrojov a ich prerozdelenie na podporu projektov, ktoré prispievajú k pozitívnej zmene života ľudí v lokalite, kde žijú. Nadácia tiež realizuje aj vlastné projekty, ktoré sú inšpirované potrebami občanov a slúžia verejnému úžitku. Sú to projekty, na ktoré nadácia získava finančné zdroje a následne projekt realizuje.

Od októbra 2007 Komunitná nadácia Veľký Šariš rozšírila svoju podporu do regiónu vyšších územných celkov Prešova a Košíc. Naďalej bude podporovať zmysluplné aktivity, ktoré sú zamerané na dosiahnutie rozvoja kultúry a vzdelávania, športu, zdravotníctva a sociálnych služieb, zlepšenie životného prostredia, zachovania i obnovy pamiatok a ochrany kultúrneho dedičstva, ale už aj v širšom regióne. Nadácia nepodporuje aktivity, tvorené za účelom dosiahnutia zisku a politicky zamerané aktivity.

Komunitná nadácia Veľký Šariš, po temer desaťročnom pôsobení v mestečku Veľký Šariš rekapituluje. Doposiaľ jej činnosť mala špeciálny charakter, do určitej miery odlišujúci sa od činnosti komunitných nadácií pôsobiach vo väčších mestách. Nadácia vo Veľkom Šariši bola veľmi úzko spätá s potrebami jeho obyvateľov a snažila sa byť nápomocná aj samospráve. To bol dôvod, že vo veľkej miere realizovala aj vlastné projekty.

Nadácia nie je napojená na rozpočet mesta Veľký Šariš. Mesto síce v prvých rokoch prispievalo na niektoré projekty, či prevádzku nadácie, keďže pri vzniku nadácie sa mesto zaviazalo Nadácii otvorenej spoločnosti (NOS OSF), že vytvorí podmienky pre jej činnosť, poskytne jej kancelárske priestory a bude prispievať z rozpočtu mesta na jej aktivity. Na počiatku mala nadácia kanceláriu v budove Mestského úradu. Neskôr sa činnosť nadácie rozrástala a preto požiadala mesto o priestory v starej škole, kde manželka architektky Manikovci rušili svoj ateliér. So súhlasom primátora Ing. Róberta Orosa, nadácia prevzala tieto priestory a po ich zveľadení (cca 200 000 Sk) začala ich využívať aj na rekvalifikačné kurzy pre nezamestnaných občanov, čím pomohla 52 nezamestnaným zvýšiť svoju kvalifikáciu, aby sa mohli lepšie uplatniť na trhu práce.

Väčšina z rekvalifikantov získala zamestnanie doma, niektorí v zahraničí. Mesto bolo partnerom pri uvedených projektoch.

Nadácia „vťahovala“ do partnerstva mesto pri rôznych projektoch. Jedným z nich bol aj projekt riešenia bývania rómskeho etnika. S prípravou štúdie na výstavbu radových bytov začala nadácia, ktorá sa stala komunikačným mostom medzi rómskou komunitou a samosprávou. Súčasne zabezpečila 11 unimobuniek pre rómske rodiny a získaním dotácie 800 000 Sk naštartovala začatie výstavby bytov. Ďalšiu realizáciu výstavby, v súlade so zákonom prevzala samospráva, ktorá v lokalite zakúpila aj stavebné pozemky.

Foto vľavo: Rómska osada v roku 2000

Foto vpravo: Rómska osada v súčasnosti

Autor: Martin Sárossy

V návaznosti na vznik Mestskej galérie a múzea, v roku 2002 nadácia usporiadala I. ročník Medzinárodného sochárskeho sympózia, ktorého výsledky moderného sochárskeho umenia zdobia nábrežie plánovanej CESTY UMENIA, vstup pri galérii a priestor pred Mestským úradom vo Veľkom Šariši.

Podporné projekty mali jasnú líniu a cieľ: vybudovať rekreačný areál pozdĺž zregulovanej rieky Torysy pre oddych aj šport, s vytvorením zázemia kultivovanej zelene, posedení pre chodcov aj cyklistov.

Posledným z projektov tejto koncepcie, bol projekt investičného charakteru. Na jeho realizáciu nadácia získala grant v roku 2005 od Fondu sociálneho rozvoja. Úprava časti nábrežia od mosta smerom k Prešovu mohla realizovať podľa projektu len firma, ktorá malo na to odbornú spôsobilosť. Profesionálne to zrealizovala firma Koala s.r.o. v súlade so schváleným projektom a jeho rozpočtom, ktorý je záväzný pre každú organizáciu, ktorá získa grant. Zrezané stromy, ktoré poskytlo mesto sa pretvorili do zaujímavých lavičiek. Výsledky projektu boli veľmi pozitívne hodnotené zo strany Fondu sociálneho rozvoja, regionálnych médií, ale aj verejnosti. Vytvorila sa tak perspektíva postupného zveľadovania nábrežia smerom k mestu Prešov, zatraktívnenia pre turistov a vytvárania možností pracovných príležitostí vo vidieckom turizme. Ďalší neupravený priestor nábrežia Torysy čaká na aktivity samosprávy, ktorá môže pokračovať v jeho úprave a tiež vybudovať v lokalite cyklistický chodník až k Prešovu.

Nadácia riešila aj problém starých ľudí a rokovala so samosprávou aj Farským úradom o ich umiestnení v Diecéznom kňazskom domove Františka Majocha. Cestou grantu od Holandských nadácií, získala 1,0 mil. Sk na osobný výťah pre jeho klientov. Následnými rokovaniami sa dosiahlo, že v tomto sociálnom zariadení sa mohli stravovať aj ďalší dôchodcovia, čo bol taktiež veľmi pekný príklad spolupráce mimovládnej organizácie so samosprávou a cirkvou.

Výťah v Diecéznom kňazskom domove Františka Majocha

Foto: Marián Urban

V roku 2002 komunitná nadácia získala povolenie od Ministerstva životného prostredia SR na čistenie hradu Šariš od náletových krovín a drevín. Do aktivít sa zapojili školáci miestnej základnej školy, ale aj množstvo dobrovoľníkov z Veľkého Šariša, turistov z Prešova a mladých šermiarov z Košíc. Po vyčistení hradného nádvorja však bolo nutné, aby sa o areál hradu niekto staral, preto nadácia požiadala Mesto o pomoc a apelovala na získanie hradu do správy Mesta Veľký Šariš. To sa podarilo až v roku 2006 avšak do tej doby hrad opäť zarástol.

Do aktivít čistenia hradného nádvorja sa opäť pustili mladí ľudia pod vedením ornitológa Ing. Martina Sárossyho, PhD. Dobrovoľné združenie mladých ľudí z Veľkého Šariša získalo grant z Konta Orange, n.f. v roku 2007. Hlavným cieľom projektu bola mesačná dobrovoľnícka služba na hrade, počas ktorej:

1. Uskutočnili prieskum návštevnosti hradu
  2. Pripravili hradné nádvorie na septembrové divadelné hry
  3. Ponúkli návštevníkom aktívny pobyt na hrade
- Naviac vyčistili aj ďalšiu časť hradného nádvorja od náletových krovín a drevín. Pozri www.hrad.wbl.sk

Rekordná návštevnosť na hrade Šariš na septembrových divadelných hrách bola jasným dôkazom, že tento projekt mal veľký úspech medzi verejnosťou, ktorá ocenila nezištnú pomoc dobrovoľníkov pri propagácii význačnej kultúrnej pamiatky, ale aj ich aktívnu pomoc pri jeho čistení, samozrejme v rámci ich technických možností.

Zaujímavým projektom nadácie bolo aj riešenie separovaného odpadu. Dva roky si občania testovali zber PVC fľaš, papiera a skla, ako separáciou znížiť finančné náklady na vývoz svojho komunálneho odpadu. Mimoriadne aktívni v tomto smere boli žiaci základnej školy a príkladná pomoc bola poskytovaná zo strany firmy FECUPRAL. Tento projekt bol prípravou pre nabehtutie na stály zber separovaného odpadu, čo ukladal samosprávam už aj zákon.

Nedostatok detských ihrísk vo Veľkom Šariši a Kanaši začala komunitná nadácia opäť riešiť cez projekt KLUBU DARCOV. Dary od individuálnych darcov, finančne znásobené od Konta Orange a Slovenskej sporiteľne a za materiálnej a technickej podpory aj miestnych podnikateľov (GOHR, s.r.o., Autožeriavnícke práce TEREK, JMJ s.r.o.) sa postupne transformovali do atypických detských ihrísk pri materskej škôlke, základnej škole, kolkárni a v Kanaši pri budove starej školy. V lokalite mesta tak zostali hmatateľné a viditeľné výsledky miestneho a podnikateľského darčovstva.

Touto cestou by som sa chcela v mene nadácie úprimne poďakovať všetkým individuálnym darcom, podnikateľom a firmám, ktorí za uplynulé obdobie finančne aj materiálne podporovali Komunitnú nadáciu Veľký Šariš a boli ochotní vždy pomôcť a prispieť na aktivity, ktoré nadácia realizovala. Pre nadáciu to bol jasný signál, že jej činnosť verejnosť aj podnikateľský sektor vníma a akceptuje pozitívne.

Od roku 2004 začala nadácia štvrťročne vydávať Dialóg o Veľkom Šariši a Kanaši, v ktorom informovala obyvateľov o projektoch nadácie, ich zámeroch a výsledkoch.

Súčasne vstupom Slovenska do Európskej únie sa začali meniť podmienky pre získavanie zdrojov na rozvoj miest a obcí, ale aj pre projekty mimovládnych organizácií. Bez strategických koncepcií by sa tok financií pre mestá a obce zo zdrojov EÚ zastavil. Veľmi dôležitou podmienkou EÚ je, aby všetky koncepčné plány a zámery boli tvorené v partnerstve s verejnosťou, podnikateľským sektorom a mimovládnyimi organizáciami. Dialóg venoval značný priestor veciam verejným, anketám, názorom a potrebám jeho obyvateľov, čo malo byť podkladom pre samosprávu pri tvorbe Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Veľkého Šariša a Kanaša do roku 2013 a aktualizácii územného plánu. Samospráva však prispievky o veciach verejných vnímala ako kritiku a útok. Nadácia sa postupne dostala do nemilosti. V závere roka 2007 dostala písomný príkaz od primátora na „vypratanie priestorov“ v starej škole a cestou Veľkošarišana bola obvinená (bez dôkazov) z netransparentnosti pri realizovaní projektov, či odmietaní kontroly.

Komunitná nadácia Veľký Šariš je podľa zákona o nadáciách samostatnou právnickou osobou, ktorá má vnútornú kontrolu cestou správnej rady, kontrolórky a nezávislého auditu, ktorý sa každoročne predkladá Ministerstvu vnútra SR. Kontrolórke mesta, zo zákona neprináleží vykonávať kontrolu v organizácii, ktorá nie je podľa zákona napojená na rozpočet mesta.

Členovia správnej rady sú zástupcovia podnikateľskej sféry, bánk a niekoľkí z nich boli do r. 2006 aj poslancami Mestského zastupiteľstva. Ich súčasný mandát v správnej rade komunitnej nadácie je do roku 2010 a teda pranie pána primátora Ing. Róberta Orosa, aby traja členovia správnej rady boli vymenení za novozvolených poslancov MsZ je v rozpore so zákonom o nadáciách.

Rímskokatolícka cirkev - Arcibiskupstvo Košice, ktorá je vlastníkom budovy starej školy dvoma listami žiadala primátora mesta, aby nadácia naďalej mohla zotrvať v priestoroch, ktoré užíva, pretože jej činnosť, ako bolo v listoch uvedené, je v súlade s učením cirkvi. Reakciou primátora bolo stanovenie vysokého nájmu za priestory, ktoré komunitná nadácia v súčasnom období užíva, a to vo výške ako pre podnikateľské subjekty. Prítom nadácia je nezisková organizácia, ktorá nemôže podnikat'. Pre porovnanie uvádzame postoj samosprávy v Prešove, ktorá každoročne prispieva pre činnosť Komunitnej nadácie Prešov na jej činnosť čiastkou 300 000 Sk.

Prístup samosprávy a primátora Ing. Róberta Orosa núti nadáciu upustiť od vlastných projektových aktivít, ktorým sa výrazne venovala v uplynulých rokoch. V ďalšom období sa nadácia zameria vo väčšej miere na získavanie finančných darov a ich prerozdelenie na podporu zaujímavých projektov. Z rozhodnutia správnej rady, nadácia už nebude suplovať činnosť samosprávy vo Veľkom Šariši, ale naďalej bude pomáhať verejnosti a aktívnym komunitám obyvateľov, ale teraz už aj v širšom regióne, kde jej pomoc potrebujú a docenia.

Partnerstvo je o spolupráci a dôvere.

Štefánia Lenzová, správkynia nadácie

Zábery z detských ihrísk
Foto: Marián Urban

Veľký Šariš v zime 2008
Foto: Martin Sárossy

Foto dole vľavo:
Čistenie Šarišského hradu
Foto: Martin Sárossy

Foto dole v strede:
Záber z Hradných hier
Foto: Martin Sárossy

Foto dole vpravo:
Deti na bašte hradu
Foto: Martin Sárossy

Komunitná nadácia Veľký Šariš získava finančné zdroje cez granty na realizáciu vlastných projektov, z 2% dane z príjmu fyzických i právnických osôb a z darov. Vstupom do Európskej únie, úspešné firmy a spoločnosti na Slovensku si osvojili princípy firemnej filantropie (firemného darcovstva). Cieľene podporujú

aktivity našej nadácie vytváraním účelových fondov, ktoré každoročne dotujú vo forme finančného daru alebo z 2% dane z príjmu právnických osôb. Vysokú kultivovanosť a prioritu v tomto smere nesie v našom regióne Pivovar Šariš, dnes Pivovary Topvar, a.s., ktorý vytvoril:

FOND OBČIANSKEJ VOĽBY PIVOVARU ŠARIŠ,

ktorý bol vytvorený v roku 2004. Doposiaľ bolo z neho podporených 36 zaujímavých projektov sumou 3 066 518 Sk v regióne ŠARIŠA.

Ide o program podpory projektov mimovládnych neziskových organizácií pre podporu aktivít v oblasti rozvoja kultúry, vzdelávania a spoločenského života, športu, sociálnych i zdravotných služieb, ale aj aktivít ekologického charakteru a ochrany život. prostredia.

Výnimočné na programe je to, že o rozdelení tejto sumy rozhodujú hlasovaním samotní občania regiónu.

Podobnú filozofiu darcovstva má aj KONTO ORANGE a Slovenská sporiteľňa, a.s. Pomocou ich darov a darov individuálnych darcov sme mohli vytvoriť:

FOND KLUBU DARCOV,

slúži na podporu budovania detských ihrísk a športovísk. Zo zdrojov tohto fondu od roku 2004 vznikli v mestečku Veľký Šariš zaujímavé atypické detské ihriská.

V trende podpory budovania ďalších detských ihrísk plánuje nadácia pokračovať.

Zámerom Komunitnej nadácie Veľký Šariš je postupne vytvoriť ďalšie fondy, a to:

FOND ĽUDIA A PARKY,

pre podporu vytvárania parkov a oddychových zón zelene.

FOND BEZPEČNÉ OBCE,

pre podporu budovania dopravných ihrísk pre deti a mládež.

FOND ZÁCHRANA KULTÚRNEHO DEDIČSTVA,

pre záchranu a údržbu kultúrnych pamiatok a hradov.

Venujte 2% dane

Komunitná nadácia Veľký Šariš cestou notárskej zápisnice má osvedčenie o splnení podmienok pre zápis do registra určených právnických osôb na prijímanie 2% podielu zaplatenej dane z príjmu za zdaňovacie obdobie roku 2007 zaregistrovanej na MV SR po č. J. 203/Na-96/518.

Použitie získaných finančných zdrojov z 2% dane z príjmu za rok 2007 sa riadi platným zákonom, čo je záväzné pre každého prijímateľa 2% dane z príjmu.

Zámery a plány sa môžu stať skutočnosťou aj vďaka podpore fyzických a právnických osôb, ktoré darujú Komunitnej nadácii Veľký Šariš 2% dane z príjmu právnických a fyzických osôb za rok 2007, pomocou ktorých môže nadácia naplniť príslušné fondy a tak podporovať realizovanie zaujímavých projektov v regióne VÚC Prešova a Košíc. Aj tento rok si vás dovoľujeme osloviť a požiadať vás o podporu našej činnosti formou darovania 2% z Vašej dane, ktorú ako právnická alebo fyzická osoba, alebo ako zamestnanec odvádzate priamo cez zamestnávateľa do štátneho rozpočtu. Príspevok pre vás prakticky neznamena žiadny výdavok, keďže ide o daň, ktorú musíte odvieť do štátneho rozpočtu. Ide o dar, ktorým máte možnosť podporiť verejnoprospešné aktivity.

Vaše rozhodnutie môžu realizovať fyzické a právnické osoby v svojom daňovom priznaní za rok 2007 **do konca marca 2008** tak, že v príslušnom riadku doplnia sumu 2% dane z príjmu za rok 2007 a nasledujúce údaje o našej nadácii:

ÚDAJE O PRIJÍMATEĽOVI:

Obchodné meno alebo názov: Komunitná nadácia Veľký Šariš
Sídlo: Nám. sv. Jakuba č. 26, 082 21 Veľký Šariš
Právna forma: Nadácia
Identifikačné číslo prijímateľa (IČO): 36164755

Osoby, ktoré majú svojho zamestnávateľa, **do konca apríla 2008** požiadajú ekonomické oddelenie o výpočet 2% dane z príjmu za rok 2007 a vyznačia uvedenú sumu v tlačive **VYHLÁSENIE o poukázaní sumy do výšky 2%** zaplatenej dane z príjmov fyzickej osoby podľa zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov, ktorej bolo za zdaňovacie obdobie vykonané ročné zúčtovanie preddavkov na daň z príjmov zo závislej činnosti za rok 2007.

Vopred ďakujem za Vašu podporu a dôveru.

Štefánia Lenzová
správkyňa Komunitnej nadácie Veľký Šariš

ďakujeme:

Dialóg o Veľkom Šariši a Kanaši ZIMA 2008 je nepredajný informačník, ktorý bol vydaný vďaka finančnej podpore Nadácie SPP, Nadácie NOS OSF a darcov v náklade 1300 ks. Vydala Komunitná nadácia Veľký Šariš, Nám. Sv. Jakuba č. 26, 082 21 Veľký Šariš, tel.: 051/77 620 13, e-mail: komunitna@zoznam.sk, http://home.nextra.sk/komunit.

Do čísla prispeli a spolupracovali: MVDr. Peter Holakovský, Mgr. Viola Janošková, Mgr. Štefánia Lenzová, Ing. Martin Sárrossy, PhD., PhDr. Alica Vojčíková. Autori fotiek: Ing. arch. Monika Balarová, Ing. Martin Sárrossy, PhD., Štefan Sárrossy - starší, Marián Urban

Grafická úprava a zalomenie: Monika Fričová. Tlač: Vydavateľstvo ROKUS. Február 2008.